

Bog anmeldelser

Anmeldere: Professor, dr. polit. *Bjarke Fog*, amanuensis, cand. oecon. *Erik Johnsen*, Ph. d. *Peter Pruzan*, professor, dr. polit. *P. Nørregaard Rasmussen* og amanuensis, cand. polit. *Harald Vestergaard*, H. D.

Torben Agersnap: Arbejdslivets sociologi. Munksgaard, København 1963. 90 sider, kr. 8,50.

Torben Agersnaps bog er en bearbejdning af en forelæsningsrække for Søndagsuniversitetet. Formålet har været at give en let forståelig introduktion til arbejdssociologiens problemstillinger, metoder og væsentligste resultater. Dette formål er nået. Der er ikke alene tale om populærvidenskab af højt karat, men der foreligger på disse sider en veritabel statusopgørelse over arbejdsociologien, som også den ikke-læge læser kan have fornøjelse af.

Dispositionen er følgende: arbejdsgruppens betydning, effektivitet og trivsel, teknik og trivsel, virkninger af tekniske ændringer, konflikt i virksomheden, ledelse og samarbejde, samt en fortegnelse over 45 referencer.

Det har alle dage undret nærværende anmelder, at man når og hvis éns studieobjekt er en gruppe personer, alligevel lader de enkelte individer træde så klart frem i undersøgelsesmetodikken frem for at se på en aggregeret aktivitet og et aggregeret resultat. En sådan fremgangsmåde medfører, at man som sociolog næppe bliver meget klogere på gruppeadfærd end psykologen er. Agersnap diskuterer således otte kriterier, som man kan hæfte sig ved i en gruppeanalyse, og af disse er strengt taget kun gruppens størrelse og varighed, samt medlemmernes indbyrdes kontakt ikke-individualpsykologiske karakteristika sammen med det »ydre teknisk-organisatoriske miljø«.

Dette er taget som eksempel på et af

de mange spørgsmål bogen automatisk rejser. Anmelderen vil videre være interesseret i en fordybet diskussion af de fire grupperinger af personlige ønsker (s. 32), der anses som værende tilstrækkelige målefaktorer for trivselen i en arbejdsgruppe. Han finder nemlig ikke vederlag, sikkerhed, kontakt og interessant arbejde umiddelbart operationelle, selv om han har på fornemmelsen, at de udtrykker en acceptabel model af formålsforholdene.

Gennem bogen går hypoteser, teoridannelser og eksperimenter hånd i hånd, og Agersnap stiller en række kætterske spørgsmål og er iøvrigt særdeles kritisk i sin indstilling. Man føler derfor, at det A. præsenterer, som det man ved, virkelig er velunderbygget. Og det er vigtigt, når man skal lade sig vejlede m. h. t. virkninger af tekniske ændringer, konflikter og virksomhedsledelse, som bogens sidste tre afsnit behandler.

Nærværende iagttager opfatter bogen som en lille guldgrube, som man kan grave videre i til egen berigelse.

Erik Johnsen.

Patrick Rivett and Russell L. Ackoff: A Managers Guide to Operational Research. John Wiley and Sons, London and New York, 1963. 107 sider.

Begge forfattere hører til veteranerne indenfor operationsanalysen, de har praktisk erfaring som konsulenter, de har teoretiseret og de har erfaring i organisering af OR. De har sat sig den opgave på ganske få og let læste (helt verbale) sider at introducere direktøren til operationsanalyse.